

**AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**DİABETİK AYAK ENFEKSİYONU OLAN HASTALARIN
DİABETİK AYAK HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİ
VE TUTUMLARININ ARAŞTIRILMASI**

ARZU ERKOÇ

**İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Doç. Dr. Serap DEMİR**

**Tez No: 2005-009
2005-AFYON**

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma, aşağıdaki jüri tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: \ \2005

ÖNSÖZ

Tez konumun seçimine duyarlılık gösteren ve çalışmam süresince bilgi, birikim ve deneyimleriyle desteğini ve yardımını esirgemeyen Afyon Kocatepe Üniversitesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Serap DEMİR'e teşekkürlerimi sunarım.

Tüm hayatım boyunca olduğu gibi tezimle ilgili çalışmalarım da maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme, araştırmam süresince yardımlarından faydalandığım Afyon Kocatepe Üniversitesi Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi değerli hocamız Sayın Yrd. Doç. Dr. Yavuz DEMİR'e, A.K.Ü. Ahmet Necdet Sezer Uygulama ve Araştırma Hastanesi'nde görev yapan Dahiliye Hemşiresi Ayşe IŞIK'a, istatistik verilerimin analizinde yardımcı olan Osmangazi Üniversitesi İstatistik Öğretim Görevlisi Sayın Ömür Aşıkoğlu'na yardımlarından dolayı teşekkür ederim.

Arzu ERKOÇ

İÇİNDEKİLER

Kabul ve onay	II
Önsöz	III
İçindekiler	IV
Simgeler ve Kısaltmalar.....	VI
Tablolar.....	VI
ÖZET	1
SUMMARY	3
1. GİRİŞ VE AMAÇLAR	5
2. GENEL BİLGİLER	7
2.1. Diabetes Mellitus'un Tanımı	7
2.2. Diabetes Mellitus'un Tanısı.....	7
2.3. Diabetes Mellitus'un Tipleri.....	9
2.4. Diabetes Mellitus'un Tedavisi.....	10
2.4.1. Eğitim	10
2.4.2. Diyet-Egzersiz	11
2.4.3. Oral Antidiabetikler ve İnsülin.....	13
2.5. Diabetes Mellitus'un Komplikasyonları.....	14
2.5.1. Akut Komplikasyonlar.....	14
2.5.2. Kronik Komplikasyonlar.....	15
2.6. Diabetik Ayak.....	16
2.6.1.Diabetik Ayak Açısından Riskli Hasta Özellikleri.....	17
2.6.2.Diabetik Ayak Lezyonlarının Sınıflandırılması.....	18
2.6.3.Diabetik Ayak Tedavisi.....	18
2.6.4.Diabetik Ayak Ülserlerinin Önlenmesi ve Ayak Bakımına Yönelik Uygulamalar.....	19

3. GEREÇ VE YÖNTEM	24
3.1. Araştırmanın Yapıldığı Yer	24
3.2. Araştırmanın Evreni	24
3.3. Araştırmanın Örnekleme	24
3.4. Verilerin Toplanması	24
3.5. Verilerin Değerlendirilmesi	25
4. BULGULAR	26
5. TARTIŞMA	41
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	48
6.1.Sonuç	48
6.2.Öneriler	51
KAYNAKLAR	53
EKLER.....	59

Simgeler ve Kısaltmalar

ADA	: American Diabetes Association
AKŞ	: Açlık Kan Şekeri
BKİ	: Beden Kitle İndeksi
DM	: Diabetes Mellitus
EDPG	: European Diabetes Policy Group
GDM	: Gestasyonel Diabetes Mellitus
HbA1c	: Glikolize Hemoglobin
NDDG	: National Diabetes Data Group
NPH	: Nötral Protamin Hagedorn
OAD	: Oral Antidiabetik
OGTT	: Oral Glikoz Tanı Testi
PZİ	: Protamin Çinko İnsülin
SPSS	: Statiscial Package of Scienco Programı
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
WHO	: World Health Organization

TABLolar

Tablo 1. Erişkinlerde beden kitle indeksi değerlendirmesi.....	11
Tablo 2. Diabetik ayak enfeksiyonu olan hastaların demografik özelliklerine göre dağılımı.....	26
Tablo 3. Olguların diabete eşlik eden diğer sorunları ve diabetin komplikasyonları.	27
Tablo 4. Olguların diabet kontrolü için doktora gitme sıklığına göre dağılımı.....	28
Tablo 5. Olguların diabet kontrolünü nerede yaptırduklarına göre dağılımı	29
Tablo 6. Olguların antidiabetik ilaç tedavisine uymasına göre dağılımı	29
Tablo 7. Olguların daha önce bilgilendirilmelerine göre dağılımı.....	30
Tablo 8. Olguların kendi kan şekeri kontrollerini yapabilmelerine göre dağılımı	30
Tablo 9. Olguların ayak enfeksiyon sayısının cinsiyete göre dağılımı	31
Tablo 10. Olguların diabetik ayak enfeksiyonu nedenine göre dağılımı	31
Tablo 11. Olguların amputasyon durumlarına göre dağılım.....	32
Tablo 12. Olguların tutum sorularına verdikleri ortalama doğru cevap sayılarının öğrenim düzeyine göre karşılaştırılması.....	33
Tablo 13. Olguların tutum sorularına verdikleri ortalama doğru cevap sayılarının mesleklerine göre karşılaştırılması	33
Tablo 14. Olguların tutumlarına yönelik sorulara verdikleri ortalama doğru yanıt sayısının diabet tedavisine uymalarına göre karşılaştırılması.....	34
Tablo 15. Olguların bilgi sorularına verdikleri ortalama doğru cevap sayılarının sağlık güvencesi tipine göre dağılımı	36
Tablo 16. Olguların bilgi sorularına verdikleri ortalama doğru cevap sayılarının öğrenim düzeyine göre dağılımı	36
Tablo 17. Olguların bilgi sorularına verdikleri ortalama doğru cevap sayılarının mesleklerine göre dağılımı	37
Tablo 18. Olguların diabetik ayak konusunda bilgi isteklerine göre dağılımı.....	39
Tablo 19. Olguların eğitim önerilerine göre dağılımı	39